

Suvestinė redakcija nuo 2011-07-13 iki 2017-05-02

Įstatymas paskelbtas: Žin. 2004, Nr. [39-1271](#), i. k. 1041010ISTA0IX-2031

TAR pastaba. Šio įstatymo (Nr. XI-1507) nuostatos netaikomos Europos Sąjungos įmonių ir Europos Sąjungos įmonių grupių susitarimams dėl Europos darbo tarybos sudarymo arba darbuotojų informavimo ir konsultavimo tvarkos parengimo, sudarytiems iki 2011 m. birželio 5 d.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1507](#), 2011-06-22, Žin., 2011, Nr. 86-4149 (2011-07-13), i. k. 1111010ISTA0XI-1507

Lietuvos Respublikos Europos darbo tarybų įstatymo pakeitimo įstatymas

Nauja redakcija nuo 2011-07-13:

Nr. [XI-1507](#), 2011-06-22, Žin. 2011, Nr. 86-4149 (2011-07-13), i. k. 1111010ISTA0XI-1507

LIETUVOS RESPUBLIKOS EUROPOS DARBO TARYBŲ ĮSTATYMAS

2004 m. vasario 19 d. Nr. IX-2031
Vilnius

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šio įstatymo tikslas yra užtikrinti Europos Sąjungos įmonės ir Europos Sąjungos įmonių grupės darbuotojų, jeigu darbuotojai nėra laivo, kuriam taikytinas Lietuvos Respublikos prekybinės laivybos įstatymas, įgulos nariai, teisę būti išklaustytiems, taip pat teisę į informavimą ir konsultavimą.

2. Įstatymo nuostatos suderintos su Europos Sąjungos teisės aktais, nurodytais šio įstatymo priede.

2 straipsnis. Įstatymo taikymas

1. Šis įstatymas taikomas, jeigu Europos Sąjungos įmonės, taip pat Europos Sąjungos įmonių grupės kontroliuojančiosios įmonės buveinė yra Lietuvos Respublikoje.

2. Šis įstatymas taip pat taikomas, jeigu Europos Sąjungos įmonės ar Europos Sąjungos įmonių grupės kontroliuojančiosios įmonės buveinė nėra valstybėje narėje, o Lietuvos Respublikoje veikia Europos Sąjungos įmonės padalinys ar yra registruota Europos Sąjungos įmonių grupės įmonė, kuris ar kuri yra paskirtas ar paskirta atitinkamai Europos Sąjungos įmonės ar Europos Sąjungos įmonių grupės kontroliuojančiosios įmonės atstovu šio įstatymo tikslui pasiekti. Kai toks atstovas nėra vienoje valstybėje narėje nėra paskirtas, šis įstatymas taikomas tuo atveju, jeigu Lietuvos Respublikoje veikiančio Europos Sąjungos įmonės padalinio arba buveinės Lietuvos Respublikoje turinčios Europos Sąjungos įmonių grupės įmonės darbuotojų skaičius, apskaičiuotas šio įstatymo nustatyta tvarka, yra didžiausias, palyginti su darbuotojų skaičiumi kituose Europos Sąjungos įmonės padaliniuose ar Europos Sąjungos įmonių grupės įmonėse, kurie ar kurios yra kitose valstybėse narėse.

3. Šis įstatymas taip pat taikomas nustatant:

1) ar įmonė, kuriai taikytina Lietuvos Respublikos teisė, yra Europos Sąjungos įmonių grupės kontroliuojančioji įmonė;

2) Europos Sąjungos įmonės ir Europos Sąjungos įmonių grupės darbuotojų Lietuvos Respublikoje skaičių;

3) informacijos apie Europos Sąjungos įmonės ir Europos Sąjungos įmonių grupės struktūrą, šių įmonių teisinį statusą, darbuotojų atstovavimo tvarką, informacijos apie darbuotojų atstovus,

kurie turi atstovauti įmonių arba jų kontroliuojamųjų įmonių darbuotojams sudarant Europos darbo tarybą, ir informacijos apie darbuotojus pateikimo darbuotojų atstovams tvarką ir sąlygas;

4) Lietuvos Respublikoje veikiančių Europos Sąjungos įmonės padalinių, taip pat Lietuvos Respublikoje buveinę turinčių Europos Sąjungos įmonės grupės įmonių darbuotojų atstovų skyrimo (rinkimo) į specialiuosius derybų komitetus ir Europos darbo tarybas ar jiems prilyginamus, bet kitaip vadinamus, darbuotojų atstovaujamuosius organus, kai šie yra sudaromi pagal kitų valstybių narių teisę, sąlygas;

5) Europos darbo tarybos ar specialiojo derybų komiteto narių garantijas ir teisių apsaugą, jeigu šie nariai darbo santykiais yra susiję su Lietuvos Respublikoje veikiančiu Europos Sąjungos įmonės padaliniu ar su Lietuvos Respublikoje buveinę turinčia Europos Sąjungos įmonių grupės įmone;

6) specialiojo derybų komiteto ir Europos darbo tarybos narių teisę į kelionės, sveikatos ir gyvybės draudimo, nakvynės ir pragyvenimo išlaidų atlyginimą, kai šie nariai susiję darbo santykiais su Lietuvos Respublikoje veikiančiu Europos Sąjungos įmonės padaliniu ar su Lietuvos Respublikoje buveinę turinčia Europos Sąjungos įmonių grupės įmone.

3 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Centrinė vadovybė** – Europos Sąjungos įmonės arba Europos Sąjungos įmonių grupės kontroliuojančiosios įmonės valdymo organas. Jeigu Europos Sąjungos įmonės arba Europos Sąjungos įmonių grupės kontroliuojančiosios įmonės buveinė yra ne valstybėje narėje, centrine vadovybe laikomas jos atstovu paskirto Europos Sąjungos įmonės padalinio vadovas arba atstovu paskirtos Europos Sąjungos įmonių grupės įmonės valdymo organas, o kai toks atstovas nė vienoje valstybėje narėje nepaskirtas – valstybėje narėje veikiančio įmonės padalinio, turinčio daugiausia darbuotojų, vadovas arba valstybėje narėje buveinę turinčios Europos Sąjungos įmonių grupės įmonės, turinčios daugiausia darbuotojų, valdymo organas.

2. **Darbuotojų atstovai** – Europos Sąjungos įmonės ar jos padalinių, taip pat Europos Sąjungos įmonių grupės įmonių ar jų padalinių darbuotojų atstovai; Lietuvos Respublikoje buveinę turinčios Europos Sąjungos įmonės ar jos padalinio, veikiančios Lietuvos Respublikoje, taip pat Lietuvos Respublikoje buveinę turinčios Europos Sąjungos įmonių grupės įmonės darbuotojų atstovai – kaip reglamentuota Lietuvos Respublikos darbo kodekso 19 straipsnyje; kitoje valstybėje buveinę turinčių Europos Sąjungos įmonės ar Europos Sąjungos įmonių grupės įmonės, taip pat kitoje valstybėje veikiančių šių įmonių padalinių darbuotojų atstovai – kaip jie apibūdinti pagal tų valstybių teisės aktus ir (arba) nusistovėjusią tvarką. Darbuotojų atstovais laikomi ir Europos darbo taryba, Europos darbo tarybos komitetas, specialusis derybų komitetas, taip pat kiti darbuotojams atstovaujantys asmenys, jeigu nesudaroma Europos darbo taryba, bet parengiama darbuotojų informavimo ir konsultavimo tvarka.

3. **Europos darbo taryba** – šio įstatymo nustatyta tvarka sudaryta taryba, veikianti Europos Sąjungos įmonių grupės įmonių lygmeniu arba Europos Sąjungos įmonės lygmeniu, jeigu taip nustatyta susitarime tarp specialiojo derybų komiteto ir centrinės vadovybės dėl Europos darbo tarybos sudarymo, kurios paskirtis – informuoti ir konsultotis su Europos Sąjungos įmone, taip pat su Europos Sąjungos įmonių grupės darbuotojais.

4. **Europos darbo tarybos komitetas** – iš Europos darbo tarybos narių sudarytas komitetas, kuris, vadovaudamasis centrinės vadovybės ir specialiojo derybų komiteto susitarime nustatytais darbo tvarkos taisyklėmis, atsako už Europos darbo tarybos funkcijų atlikimą tarp Europos darbo tarybos posėdžių.

5. **Įmonė** – turintis teisę vykdyti ūkinę komercinę veiklą juridinis asmuo ar kita organizacija.

6. **Įmonės padalinio vadovas** – pagal steigimo dokumentus turintis teisę padalinio vardu veikti asmuo.

7. **Įmonės valdymo organas** – pagal įstatymus ar steigimo dokumentus įmonės vardu turintis teisę veikti asmuo arba asmenys.

8. **Įmonių grupė** – grupė, kurią sudaro kontroliuojančioji valdančioji įmonė ir kontroliuojamosios įmonės, kaip nustatyta šiame įstatyme.

9. **Informavimas** – informacijos (duomenų) tarpvalstybinio lygmens klausimais perdavimas Europos darbo tarybai, Europos darbo tarybos komitetui ir (arba) kitiems darbuotojų atstovams, siekiant supažindinti juos su reikalo esme ir klausimus išnagrinėti, taip, kad darbuotojų atstovai, remdamiesi pateikta informacija ir nepažeisdami centrinės vadovybės teisių ir pareigų, galėtų atlikti išsamų poveikio vertinimą ir konsultuotis su centrine vadovybe.

10. **Kito lygmens vadovybė** – Europos Sąjungos įmonės padalinio vadovas arba Europos Sąjungos įmonių grupės kontroliuojamosios įmonės valdymo organas.

11. **Konsultavimas** – pasikeitimas nuomonėmis ir dialogo tarp Europos darbo tarybos, Europos darbo tarybos komiteto ir (arba) kitų darbuotojų atstovų ir centrinės vadovybės ar kito lygmens vadovybės užmezgimas bei plėtojimas tarpvalstybinio lygmens klausimais šiame įstatyme nustatyta tvarka ir (arba) terminais, kad darbuotojų atstovai, remdamiesi pateikta informacija ir nepažeisdami centrinės vadovybės teisių ir pareigų, galėtų pareikšti nuomonę dėl konsultavimo metu aptariamų priemonių, į kurias galėtų atsižvelgti Europos Sąjungos įmonė ar Europos Sąjungos įmonių grupė.

12. **Pripažintos kompetentingomis Europos profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijos** – Europos profesinių sąjungų ir Europos darbdavių organizacijos, su kuriomis Europos Komisija konsultuojasi, vadovaudamasi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 138 straipsniu.

13. **Specialusis derybų komitetas** – šio įstatymo nustatyta tvarka sudarytas komitetas deryboms su centrine vadovybe dėl Europos darbo tarybos sudarymo arba darbuotojų informavimo ir konsultavimo tvarkos parengimo.

14. **Tarpvalstybinio lygmens klausimai** – klausimai, susiję arba su visa Europos Sąjungos įmone ar Europos Sąjungos įmonių grupės įmonėmis, arba ne mažiau kaip su dviem Europos Sąjungos įmonėmis, arba su Europos Sąjungos įmonės ar Europos Sąjungos įmonių grupės įmonių padaliniais, esančiais skirtingose valstybėse narėse.

15. **Valstybė narė** – Europos Sąjungos valstybė narė ir Europos ekonominės erdvės valstybė.

4 straipsnis. Kontroliuojančioji ir kontroliuojamoji įmonė

1. Įmonė laikoma kontroliuojančiąja, jeigu ji gali daryti lemiamą įtaką kitos įmonės, kuri yra jos kontroliuojama, veiklai.

2. Lemiamą įtaką – padėtis, kai kontroliuojančioji įmonė įgyvendina ar gali įgyvendinti savo sprendimus dėl kontroliuojamosios įmonės veiklos, valdymo organų sudėties ar priimamų sprendimų.

3. Kol neįrodoma kitaip, laikoma, kad įmonė daro lemiamą įtaką kitai įmonei, jeigu ji tiesiogiai ar netiesiogiai:

- 1) turi daugumą pasirašyto kitos įmonės kapitalo arba
- 2) turi balsų daugumą, susijusią su turima kitos įmonės kapitalo dalimi, arba
- 3) gali skirti daugiau kaip pusę kitos įmonės valdymo arba priežiūros organo narių.

4. Laikoma, kad įmonė daro lemiamą įtaką kitai įmonei tiesiogiai, jeigu ji yra kitos įmonės dalyvė ir atitinka bent vieną šio straipsnio 3 dalyje nurodytų sąlygų. Laikoma, kad įmonė daro lemiamą įtaką kitai įmonei netiesiogiai, jeigu šios įmonės kontroliuojama kita įmonė arba bet kurie kiti asmenys, veikiantys nors ir savo vardu, bet įmonės arba šios įmonės kontroliuojamos kitos įmonės naudai, gali įgyvendinti šio straipsnio 3 dalies 2 ir 3 punktuose nustatytas teises.

5. Jeigu dvi ar daugiau įmonių grupės įmonių atitinka bent vieną šio straipsnio 3 dalyje nustatytų sąlygų, kontroliuojančiąja laikoma įmonė, kuri atitinka 3 dalies 3 punkto nuostatą, jeigu neįrodoma kitaip.

6. Lemiamą įtaką nelaikytinas teisės priimti sprendimus skirti likviduojamos įmonės likvidatorių ar bankrutuojančios įmonės administratorių įgyvendinimas.

7. Įmonės, kurioms neturi būti taikomas 2004 m. sausio 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės, nelaikytinos kontroliuojančiosiomis.

8. Nustatant, ar įmonė, kurios buveinė nėra Lietuvos Respublikoje, yra kontroliuojančioji, taikomi teisės aktai tos valstybės narės, kurios teisė taikytina šiai įmonei. Jeigu įmonei taikytina ne

valstybės narės teisė, nustatant, ar ši įmonė yra kontroliuojančioji, taikoma valstybės narės, kurios teritorijoje yra jos paskirtas atstovas, teisė, o kai toks atstovas nė vienoje valstybėje narėje nepaskirtas – tos valstybės narės, kurios teritorijoje yra daugiausia darbuotojų turinčios įmonių grupės įmonės centrinė vadovybė, teisė.

5 straipsnis. Europos Sąjungos įmonė

Europos Sąjungos įmone yra laikoma įmonė, kurios bendras darbuotojų valstybėse narėse skaičius yra ne mažesnis kaip 1 000 ir kurios darbuotojų skaičius kiekvienoje iš bent dviejų valstybių narių yra ne mažesnis kaip 150.

6 straipsnis. Europos Sąjungos įmonių grupė

Europos Sąjungos įmonių grupė – tai įmonių grupė, atitinkanti šiuos reikalavimus:

- 1) įmonių grupės įmonių bendras darbuotojų valstybėse narėse skaičius yra ne mažesnis kaip 1 000;
- 2) įmonių grupę sudaro bent dvi įmonės skirtingose valstybėse narėse;
- 3) bent viena įmonių grupės įmonė turi bet kurioje valstybėje narėje ne mažiau kaip 150 darbuotojų ir kita įmonių grupės įmonė kitoje valstybėje narėje turi ne mažiau kaip 150 darbuotojų.

7 straipsnis. Darbuotojų skaičiaus nustatymo tvarka

1. Europos Sąjungos įmonės darbuotojų Lietuvos Respublikoje skaičius nustatomas sudedant visų darbo santykiais su ta įmone ir visais Lietuvos Respublikoje veikiančiais tos įmonės padaliniais susijusių asmenų skaičių. Europos Sąjungos įmonių grupės darbuotojų Lietuvos Respublikoje skaičius apskaičiuojamas sudedant visų darbo santykiais su Europos Sąjungos įmonių grupės įmone, kurios buveinė yra Lietuvos Respublikoje, ir su Lietuvos Respublikoje veikiančiais jos ir kitų grupės įmonių padaliniais susijusių asmenų skaičių.

2. Jeigu Europos Sąjungos įmonės ar Europos Sąjungos įmonių grupės kontroliuojančiosios įmonės buveinė yra ne Lietuvos Respublikoje, Europos Sąjungos įmonės ar Europos Sąjungos įmonių grupės darbuotojų skaičius Lietuvos Respublikoje nustatomas sudedant visų darbo santykiais su Lietuvos Respublikoje veikiančiais tos įmonės padaliniais ar su Lietuvos Respublikoje buveinę turinčiomis Europos Sąjungos įmonių grupės įmonėmis ir Lietuvos Respublikoje veikiančiais šių įmonių padaliniais susijusių asmenų skaičių. Ta pati tvarka taikoma ir nustatant Lietuvos Respublikoje veikiančio Europos Sąjungos įmonės padalinio darbuotojų skaičių.

3. Nustatant darbuotojų skaičių šio straipsnio 1 ar 2 dalyje nustatyta tvarka, imamas paskutinių dvejų metų darbuotojų skaičiaus vidurkis, skaičiuojant atitinkamai nuo šio įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje nurodyto pareiškimo gavimo arba nuo šio įstatymo 12 straipsnyje nurodyto darbuotojų atstovų reikalavimo gavimo. Nustatant darbuotojų skaičių, neatsižvelgiama į jų darbo stažą toje įmonėje ar padalinyje ir į tai, ar darbuotojas dirba visą darbo dieną.

4. Nustatant darbuotojų Lietuvos Respublikoje skaičių, neįskaitomi darbuotojai, kuriems darbuotojų skaičiaus nustatymo dieną yra atostogos vaikui prižiūrėti, kol jam sueis treji metai, bei dirbė ar dirbantys pagal laikinąsias darbo sutartis.

5. Europos Sąjungos įmonės, jos padalinio, taip pat Europos Sąjungos įmonių grupės, jos įmonės ar padalinio darbuotojų skaičius kitoje valstybėje narėje nustatomas pagal tos kitos valstybės narės teisės aktus ir (arba) nusistovėjusią tvarką.

6. Bendras Europos Sąjungos įmonės ar Europos Sąjungos įmonių grupės darbuotojų valstybėse narėse skaičius gaunamas sudedant darbuotojų Lietuvos Respublikoje skaičių ir darbuotojų kiekvienoje kitoje valstybėje narėje skaičių.

ANTRASIS SKIRSNIS DARBUOTOJŲ INFORMAVIMO IR KONSULTAVIMO PAGRINDAI

8 straipsnis. Darbuotojų informavimo ir konsultavimo prielaidos

1. Darbuotojų atstovai turi būti informuojami ir su jais turi būti konsultuojamasi visuose Europos Sąjungos įmonės padaliniuose, kurie veikia valstybėse narėse, taip pat visose Europos Sąjungos įmonių grupės įmonėse, kurių buveinė yra valstybių narių teritorijoje, jeigu tik nesusitariama dėl didesnės taikymo srities.

2. Darbuotojų atstovai turi būti informuojami ir su jais turi būti konsultuojamasi klausimais, kurie susiję su Europos Sąjungos įmone ar Europos Sąjungos įmonių grupe arba su visose valstybėse narėse veikiančiais Europos Sąjungos įmonės padaliniais ar su visomis Europos Sąjungos įmonių grupės įmonėmis, turinčiomis buveines skirtingose valstybėse narėse.

3. Jeigu Europos Sąjungos įmonės arba Europos Sąjungos įmonių grupės kontroliuojančiosios įmonės buveinė yra ne valstybėje narėje, pagal šį įstatymą darbuotojų atstovai turi būti informuojami ir su jais turi būti konsultuojamasi tais klausimais, kurie susiję su visais Europos Sąjungos įmonės valstybėse narėse veikiančiais padaliniais ar su visomis valstybėse narėse buveines turinčiomis Europos Sąjungos įmonių grupės įmonėmis arba su bent dviejose valstybėse narėse veikiančiais Europos Sąjungos įmonės padaliniais ar su bent dviem Europos Sąjungos įmonių grupės įmonėmis, turinčiomis buveines skirtingose valstybėse narėse.

9 straipsnis. Darbuotojų informavimo ir konsultavimo įgyvendinimas

1. Europos Sąjungos įmonės, taip pat Europos Sąjungos įmonių grupės darbuotojams informuoti ir su jais konsultuoti šio įstatymo nustatyta tvarka sudaroma Europos darbo taryba arba nustatoma darbuotojų informavimo ir konsultavimo tvarka.

2. Centrinė vadovybė privalo sudaryti sąlygas ir užtikrinti priemones, būtinas Europos darbo tarybai sudaryti arba darbuotojų informavimo ir konsultavimo tvarkai parengti.

3. Konsultuojamasi tokiu būdu, kad darbuotojų atstovams būtų sudaromos galimybės kartą per metus susitikti su centrine vadovybe ir gauti pagrįstą atsakymą raštu į kiekvieną pateiktą klausimą.

4. Darbuotojų atstovai, remdamiesi konsultavimo metu pateikta informacija ir nepažeisdami centrinės vadovybės teisių ir pareigų, gali per 30 dienų nuo pagrįsto rašytinio atsakymo iš centrinės vadovybės gavimo dienos pareikšti nuomonę dėl konsultavimo metu aptariamų priemonių, į kurias gali atsižvelgti Europos Sąjungos įmonė ar Europos Sąjungos įmonių grupė.

5. Išlaidos, susidariusios vykdant darbuotojų informavimo ir konsultavimo procedūras, padengiamos įmonės lėšomis.

10 straipsnis. Bendradarbiavimo principai

1. Šiame įstatyme reglamentuojamas centrinės vadovybės ar kito lygmens vadovybės ir darbuotojų atstovų bendradarbiavimas turi vykti laikantis šalių kooperacijos, lygiateisiškumo, geranoriškumo, pagarbos teisėtiems savitarpio interesams ir kitų socialinės partnerystės principų.

2. Centrinei vadovybei ar kito lygmens vadovybei draudžiama daryti įtaką darbuotojų atstovų veiklai.

11 straipsnis. Teisė į informaciją

1. Centrinė vadovybė ar kito lygmens vadovybė privalo laiku teikti informaciją Europos darbo tarybai, Europos darbo tarybos komitetui, taip pat specialiajam derybų komitetui ir atsakyti už šios informacijos teisingumą.

2. Europos darbo tarybos ar Europos darbo tarybos komiteto nariai, taip pat specialiojo derybų komiteto nariai, pateikę centrinei vadovybei ar kito lygmens vadovybei rašytinį išipareigojimą neatskleisti komercinės (gamybinės) ar profesinės paslapties, turi teisę susipažinti su informacija, kuri yra laikoma komercine (gamybine) ar profesine paslaptimi, bet kuri būtina jų pareigoms atlikti.

3. Europos darbo tarybos, Europos darbo tarybos komiteto nariui, specialiojo derybų komiteto nariui, taip pat darbuotojų informavimo ir konsultavimo procedūrose dalyvaujančiam ekspertui ir vertėjui, neatsižvelgiant į jų buvimo vietą, draudžiama žinoma tapusią informaciją, kuri yra laikoma komercine (gamybine) ar profesine paslaptimi, atskleisti tretiesiems asmenims. Šis įpareigojimas lieka galioti ir nutrūkus darbuotojų atstovų įgaliojimams.

4. Centrinė vadovybė arba kito lygmens vadovybė gali raštu atsisakyti suteikti informaciją, kuri yra laikoma komercine (gamybine) ar profesine paslaptimi, jeigu tokia informacija dėl savo pobūdžio pagal objektyvius kriterijus pakenktų ar galėtų labai pakenkti įmonei arba jos veiklai.

5. Gavę rašytinį atsisakymą, Europos darbo taryba, Europos darbo tarybos komitetas, specialusis derybų komitetas per vieną mėnesį gali kreiptis į teismą. Teismui nustačius, kad atsisakymas pateikti informaciją yra nepagrįstas, atsisakymą pateikusi centrinė vadovybė ar kito lygmens vadovybė įpareigojama per protingą laikotarpį tokią informaciją suteikti.

6. Supažindinimą su valstybės, tarnybinėmis, profesinėmis paslaptimis ir atsakomybę už jų atskleidimą ar neteisėtą panaudojimą reglamentuoja specialūs įstatymai.

7. Jeigu darbuotojams informuoti ir konsultuoti nėra sudaryta Europos darbo taryba, bet yra nustatyta informavimo ir konsultavimo tvarka, darbuotojų atstovų teisė į informaciją įgyvendinama taikant šio straipsnio nuostatas.

12 straipsnis. Informacijos pateikimas

1. Centrinė vadovybė ir kito lygmens vadovybė darbuotojų atstovų reikalavimu ne vėliau kaip per 30 dienų privalo pateikti informaciją apie Europos Sąjungos įmonės ar Europos Sąjungos įmonių grupės struktūrą, šių įmonių teisinį statusą, atstovavimo tvarką, informaciją apie darbuotojų atstovus, kurie atstovaus įmonių arba jų kontroliuojamųjų įmonių darbuotojams sudarant Europos darbo tarybą, ir šio įstatymo 7 straipsnio nustatyta tvarka apskaičiuotus:

1) bendrą Europos Sąjungos įmonės ar Europos Sąjungos įmonių grupės darbuotojų valstybėse narėse skaičių;

2) darbuotojų skaičių kiekvienoje valstybėje narėje, kurioje veikia Europos Sąjungos įmonės padalinys ar buveinė turi Europos Sąjungos įmonių grupės įmonė;

3) darbuotojų skaičių kiekviename valstybėje narėje veikiančiame Europos Sąjungos įmonės padalinyje ir (arba) kiekvienoje valstybėje narėje buveinė turinčioje Europos Sąjungos įmonių grupės įmonėje.

2. Centrinė vadovybė turi pateikti turimą informaciją ne tik darbuotojų atstovams, bet ir to prašančiai kito lygmens vadovybei, jeigu į pastarąją su atitinkamu reikalavimu kreipėsi darbuotojų atstovai.

3. Kito lygmens vadovybė privalo pateikti centrinei vadovybei deryboms pradėti dėl Europos darbo tarybos sudarymo būtiną turimą informaciją.

4. Jeigu Europos Sąjungos įmonės ar Europos Sąjungos įmonių grupės kontroliuojančiosios įmonės buveinė yra ne Lietuvos Respublikoje, šio straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją per 60 dienų nuo reikalavimo gavimo Lietuvos Respublikoje veikiančio Europos Sąjungos įmonės padalinio vadovas ar Lietuvos Respublikoje buveinę turinčios Europos Sąjungos įmonių grupės įmonės valdymo organas privalo pateikti atitinkamai padalinio ar įmonės darbuotojų atstovams.

5. Informacija darbuotojų atstovams pateikiama nemokamai ir raštu. Draudžiama atsisakyti pateikti informaciją motyvuojant tuo, kad Europos Sąjungos įmonės ar Europos Sąjungos įmonių grupės struktūra ar darbuotojų skaičius yra konfidenciali informacija, arba tuo, kad neturima duomenų apie darbuotojų skaičių kitose valstybėse narėse.

6. Centrinei vadovybei arba kito lygmens vadovybei atsisakius pateikti šiame straipsnyje nurodytą informaciją arba kilus ginčui dėl pateiktos informacijos teisingumo, darbuotojų atstovai per 30 dienų nuo informacijos gavimo ar termino, per kurį ši informacija turėjo būti pateikta, pasibaigimo gali kreiptis į teismą. Teismui nustačius, kad atsisakymas pateikti informaciją yra nepagrįstas arba yra pateikta neteisinga informacija, atsisakymą pateikusi ar neteisingą informaciją suteikusi centrinė vadovybė ar kito lygmens vadovybė įpareigojama per protingą laikotarpį suteikti teisingą informaciją.

13 straipsnis. Darbuotojų atstovų teisių apsauga ir garantijos

1. Su Lietuvos Respublikoje veikiančiu Europos Sąjungos įmonės padaliniu ar su Lietuvos Respublikoje buveinę turinčia Europos Sąjungos įmonių grupės įmone darbo santykiais susijusiems Europos darbo tarybos ar Europos darbo tarybos komiteto, specialiojo derybų komiteto nariams turi

būti sudaromos sąlygos dalyvauti Europos darbo tarybos ar Europos darbo tarybos komiteto, taip pat specialiojo derybų komiteto posėdžiuose ir bendruose posėdžiuose su centrine vadovybe ar kito lygmens vadovybe, taip pat derybose su centrine vadovybe ir suteikiama galimybė mokytis, kiek tai reikalinga atliekant jų atstovavimo pareigas, paliekant jiems darbo vietą ir vidutinį darbo užmokestį.

2. Su šio straipsnio 1 dalyje nurodytais asmenimis jų narystės Europos darbo taryboje ar specialiajame derybų komitete laikotarpiu darbo sutartis negali būti nutraukta darbdavio iniciatyva be juos skyrusio darbuotojų atstovo sutikimo. Jeigu šie asmenys buvo išrinkti darbuotojų susirinkime ar konferencijoje, sutikimą juos atleisti iš darbo turi teisę duoti Valstybinės darbo inspekcijos teritorinis skyrius, kurio teritorijoje yra įmonės arba įmonės padalinio buveinė. Tokiu atveju atleidimo iš darbo tvarkai *mutatis mutandis* taikomas Lietuvos Respublikos darbo kodekso 134 straipsnis.

3. Darbuotojų, kurie yra įtraukti į darbuotojų informavimo ir konsultavimo procedūras pagal darbuotojų informavimo ir konsultavimo tvarką, teisių apsauga vykdoma ir garantijos taikomos, kaip numatyta toje tvarkoje. Bet kuriuo atveju jiems turi būti sudaromos sąlygos dalyvauti darbuotojų informavimo ir konsultavimo procedūrose, paliekant jiems darbo vietą ir vidutinį darbo užmokestį.

4. Europos darbo tarybos, specialiojo derybų komiteto nariams nuo jų paskyrimo (išrinkimo) į pareigas, taip pat darbuotojų atstovams, dalyvaujantiems informavimo ir konsultavimo procedūrose pagal darbuotojų informavimo ir konsultavimo tvarką, taikoma teisių apsauga ir garantijos pagal tos valstybės narės, kurioje jie dirba, teisės aktus ir (arba) nusistovėjusią praktiką.

TREČIASIS SKIRSNIS

DERYBOS DĖL EUROPOS DARBO TARYBOS SUDARYMO AR DARBUOTOJŲ INFORMAVIMO IR KONSULTAVIMO TVARKOS PARENGIMO

14 straipsnis. Derybų iniciatyvos teisė

1. Teisę inicijuoti derybas dėl Europos darbo tarybos sudarymo ar darbuotojų informavimo ir konsultavimo tvarkos parengimo turi:

- 1) centrinę vadovybę arba
- 2) ne mažiau kaip 100 darbuotojų arba jų atstovai iš ne mažiau kaip dviejų įmonės padalinių ar įmonių, esančių ne mažiau kaip dviejose valstybėse narėse.

2. Darbuotojų ar jų atstovų teisė inicijuoti derybas įgyvendinama pateikiant centrinei vadovybei jų pasirašytą pareiškimą dėl specialiojo derybų komiteto sudarymo.

3. Apie savo iniciatyvą arba gautą šio straipsnio 2 dalyje nurodytą pareiškimą centrinę vadovybę per 15 dienų turi raštu pranešti visiems valstybėse narėse esantiems Europos Sąjungos įmonės padaliniams ar Europos Sąjungos įmonių grupės įmonėms, taip pat Europos Sąjungos įmonės darbuotojų atstovams ar Europos Sąjungos įmonių grupės kontroliuojančiosios įmonės darbuotojų atstovams ir pripažintoms kompetentingomis Europos profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijoms.

4. Europos Sąjungos įmonės padalinio vadovas ar Europos Sąjungos įmonių grupės įmonės valdymo organas privalo nedelsdamas informuoti padalinio ar įmonės darbuotojų atstovus apie centrinės vadovybės pranešimą.

15 straipsnis. Specialiojo derybų komiteto sudėtis

1. Deryboms su centrine vadovybe dėl Europos darbo tarybos sudarymo ar darbuotojų informavimo ir konsultavimo tvarkos parengimo turi būti sudaromas specialusis derybų komitetas.

2. Valstybės narės, kurioje veikia Europos Sąjungos įmonės padalinys arba buveinė turi Europos Sąjungos įmonių grupės įmonė, darbuotojų atstovams specialiajame derybų komitete skiriamų vietų skaičius nustatomas atsižvelgiant į juose dirbančių darbuotojų skaičiaus procentinę dalį nuo bendro visų Europos Sąjungos įmonės ar Europos Sąjungos įmonių grupės įmonių darbuotojų skaičiaus:

- 1) dirba ne daugiau kaip 10 procentų darbuotojų nuo bendro visų darbuotojų skaičiaus –

skiriama 1 vieta;

2) dirba daugiau kaip 10 procentų darbuotojų nuo bendro visų darbuotojų skaičiaus, bet ne daugiau kaip 20 procentų – skiriamos 2 vietos;

3) dirba daugiau kaip 20 procentų darbuotojų nuo bendro visų darbuotojų skaičiaus, bet ne daugiau kaip 30 procentų – skiriamos 3 vietos;

4) dirba daugiau kaip 30 procentų darbuotojų nuo bendro visų darbuotojų skaičiaus, bet ne daugiau kaip 40 procentų – skiriamos 4 vietos;

5) dirba daugiau kaip 40 procentų darbuotojų nuo bendro visų darbuotojų skaičiaus bet ne daugiau kaip 50 procentų – skiriamos 5 vietos;

6) dirba daugiau kaip 50 procentų darbuotojų nuo bendro visų darbuotojų skaičiaus, bet ne daugiau kaip 60 procentų – skiriamos 6 vietos;

7) dirba daugiau kaip 60 procentų darbuotojų nuo bendro visų darbuotojų skaičiaus, bet ne daugiau kaip 70 procentų – skiriamos 7 vietos;

8) dirba daugiau kaip 70 procentų darbuotojų nuo bendro visų darbuotojų skaičiaus, bet ne daugiau kaip 80 procentų – skiriamos 8 vietos;

9) dirba daugiau kaip 80 procentų darbuotojų nuo bendro visų darbuotojų skaičiaus, bet ne daugiau kaip 90 procentų – skiriamos 9 vietos;

10) dirba daugiau kaip 90 procentų darbuotojų nuo bendro visų darbuotojų skaičiaus – skiriama 10 vietų.

3. Į specialųjį derybų komitetą, be šio straipsnio 2 dalyje nurodytų narių, skiriama ne mažiau kaip po 3 narius iš kiekvienos Europos Sąjungos įmonių grupės lygmeniu arba Europos Sąjungos įmonės lygmeniu veikiančios vienos ar kelių Europos darbo tarybų, tuo atveju, jeigu keičiama Europos Sąjungos įmonės, taip pat Europos Sąjungos įmonių grupės struktūra arba jeigu atsiranda dviejų ar daugiau galiojančių susitarimų nuostatų prieštaravimų. Derybų metu viena ar kelios Europos darbo tarybos savo veiklą tęsia vadovaudamosi susitarimu dėl darbuotojų informavimo ir konsultavimosi su jais įgyvendinimo taisyklių, patvirtintų tarp centrinės vadovybės ir Europos darbo tarybų narių.

16 straipsnis. Specialiojo derybų komiteto sudarymas

1. Jeigu Europos Sąjungos įmonės padalinys veikia Lietuvos Respublikoje arba Lietuvos Respublikoje yra Europos Sąjungos įmonės ar Europos Sąjungos įmonių grupės įmonės buveinė, specialiojo derybų komiteto narį iš Lietuvos Respublikos skiria atitinkamai tos įmonės padalinio ar tos įmonės darbuotojų atstovas. Jeigu Lietuvos Respublikoje veikia keli Europos Sąjungos įmonės padaliniai ar buveinė turi kelios Europos Sąjungos įmonių grupės įmonės, specialiojo derybų komiteto narį bendru sutarimu skiria tų padalinių ar įmonių darbuotojų atstovai. Tokia pačia tvarka skiriami nauji specialiojo derybų komiteto nariai.

2. Jeigu Lietuvos Respublikoje veikiančio Europos Sąjungos įmonės padalinio arba Lietuvos Respublikoje buveinę turinčios Europos Sąjungos įmonės ar Europos Sąjungos įmonių grupės įmonės darbuotojų atstovai per 30 dienų nuo šio įstatymo 14 straipsnio 3 dalyje nustatyto pranešimo gavimo dienos nesusitaria dėl specialiojo derybų komiteto nario (narių) skyrimo, specialiojo derybų komiteto narys (nariai) renkamas (renkami) slaptu balsavimu visuotiniame darbuotojų susirinkime. Jį sušaukti gali bet kuris darbuotojų atstovas. Ta pati tvarka taikoma ir tada, kai tame įmonės padalinyje arba toje įmonėje nėra darbuotojų atstovų. Tokiu atveju sušaukti visuotinį darbuotojų susirinkimą privalo padalinio vadovas ar įmonės valdymo organas.

3. Jeigu Lietuvos Respublikoje veikia keli Europos Sąjungos įmonės padaliniai ar yra registruotos kelios Europos Sąjungos įmonių grupės įmonės ir šių padalinių ar įmonių darbuotojų atstovai tarpusavyje per 30 dienų nuo šio įstatymo 14 straipsnio 3 dalyje nurodyto pranešimo gavimo dienos nesusitarė dėl specialiojo derybų komiteto nario (narių) iš Lietuvos Respublikos skyrimo, toks narys (nariai) renkamas (renkami) slaptu balsavimu bendroje įmonės padalinių ar įmonių darbuotojų delegatų konferencijoje, kurioje kiekvienai dešimčiai darbuotojų atstovauja vienas delegatas. Tokią konferenciją turi sušaukti atitinkamai įmonės padalinio ar įmonės, kurioje dirba didžiausias darbuotojų skaičius, apskaičiuotas šio įstatymo nustatyta tvarka, vadovas ar

valdymo organas.

4. Visuotiniam darbuotojų susirinkimui ir bendrajai įmonės padalinių ar įmonių darbuotojų delegatų konferencijai *mutatis mutandis* taikomos Lietuvos Respublikos darbo kodekso 62 straipsnio 5 dalies nuostatos.

5. Specialiojo derybų komiteto nariai nuo kitose valstybėse narėse veikiančių Europos Sąjungos įmonių grupės įmonių ar kitose valstybėse narėse buveinę turinčių Europos Sąjungos įmonės padalinių yra skiriami ar renkami pagal tų valstybių narių teisę ir (arba) nusistovėjusią tvarką.

6. Specialiojo derybų komiteto nariai turi būti paskirti arba išrinkti per 60 dienų nuo šio įstatymo 14 straipsnio 3 dalyje nurodyto centrinės vadovybės pranešimo gavimo.

7. Specialiojo derybų komiteto sudarymą koordinuoja centrinė vadovybė. Kito lygmens vadovybė privalo suteikti techninę pagalbą organizuojant visuotinį darbuotojų susirinkimą ar darbuotojų delegatų konferenciją.

17 straipsnis. Pranešimas apie specialiojo derybų komiteto sudėtį

1. Apie paskirtus specialiojo derybų komiteto narius darbuotojų atstovai nedelsdami raštu turi pranešti Europos Sąjungos įmonės padalinio vadovui ar Europos Sąjungos įmonių grupės įmonės valdymo organui, o šie nedelsdami turi pateikti centrinei vadovybei specialiojo derybų komiteto nario vardą, pavardę, įmonės padalinio ar įmonės, kurioje šis narys dirba, pavadinimą ir pareigas, adresą ryšiams. Tokia pati pareiga pranešti apie šio įstatymo nustatyta tvarka išrinktą (išrinktus) specialiojo derybų komiteto narį (narius) tenka įmonės padalinio vadovui ar įmonės valdymo organui.

2. Apie specialiojo derybų komiteto nario paskyrimą pranešama pateikiant jį paskyrusio organo posėdžio protokolo išrašą arba darbuotojų atstovų bendro posėdžio protokolo išrašą, o apie išrinkimą pranešama pateikiant visuotinio darbuotojų susirinkimo ar darbuotojų delegatų konferencijos protokolo ir dalyvių sąrašo kopijas.

3. Centrinė vadovybė, gavusi šio straipsnio 2 dalyje nurodytus dokumentus, apie specialiojo derybų komiteto sudėtį praneša visų valstybėse narėse veikiančių Europos Sąjungos įmonės padalinių vadovams ar valstybėse narėse buveines turinčių Europos Sąjungos įmonių grupės įmonių valdymo organams. Pranešime turi būti nurodyta specialiojo derybų komiteto narių vardai, pavardės, įmonės padalinio ar įmonės, kurioje jie dirba, pavadinimai ir pareigos, adresai ryšiams.

4. Centrinė vadovybė ir Europos Sąjungos įmonės padalinių vadovai bei Europos Sąjungos įmonių grupės įmonių valdymo organai šio straipsnio 3 dalyje nustatytą gautą informaciją nedelsdami pateikia įmonėje ar įmonės padalinyje veikiantiems darbuotojų atstovams.

18 straipsnis. Specialiojo derybų komiteto veiklos organizavimas

1. Specialusis derybų komitetas gali išsirinkti pirmininką ir sekretorių, patvirtinti savo darbo reglamentą.

2. Savo sprendimus, išskyrus šiame įstatyme nurodytas išimtis, specialusis derybų komitetas priima visų narių balsų dauguma.

19 straipsnis. Specialiojo derybų komiteto posėdžiai

1. Pirmąjį specialiojo derybų komiteto posėdį sušaukia centrinė vadovybė.

2. Specialusis derybų komitetas turi teisę rinktis į posėdžius prieš pradėdamas derybas su centrine vadovybe ir prieš kiekvieną derybų su centrine vadovybe posėdį. Toks specialiojo derybų komiteto posėdis negali trukti ilgiau kaip vieną dieną. Jeigu centrinė vadovybė sutinka, specialusis derybų komitetas gali posėdžiauti dažniau ir (arba) ilgiau. Taip pat specialusis derybų komitetas turi teisę susitikti prieš kiekvieną derybų su centrine vadovybe posėdį ir po jo, naudodamasis ryšių priemonėmis.

3. Centrinė vadovybė privalo suteikti specialiojo derybų komiteto posėdžiams patalpas, darbo priemones, užtikrinti vertimą ir tinkamą posėdžio organizavimą.

4. Specialiojo derybų komiteto posėdžiai yra uždari, jeigu nenusprendžiama kitaip.

5. Specialiojo derybų komiteto posėdžiai protokoluojami. Posėdžio protokolą pasirašo posėdžio pirmininkas ir komiteto įgaliotas narys.

20 straipsnis. Specialiojo derybų komiteto sudarymo ir veiklos išlaidos

1. Visos išlaidos, susijusios su specialiojo derybų komiteto sudarymu ir jo narių dalyvavimu komiteto posėdžiuose ar derybose su centrine vadovybe, padengiamos Europos Sąjungos įmonės arba Europos Sąjungos įmonių grupės kontroliuojančiosios įmonės lėšomis. Šioms išlaidoms taip pat priskiriamos specialiojo derybų komiteto narių kelionės, sveikatos ir gyvybės draudimo, nakvynės ir pragyvenimo išlaidos.

2. Jeigu specialusis derybų komitetas kviečiasi vieną ar kelis ekspertus, kaip nurodyta šio įstatymo 23 straipsnio 3 dalyje, ir jeigu specialusis derybų komitetas ir centrinė vadovybė nesusitaria dėl didesnio apmokamų ekspertų skaičiaus, Europos Sąjungos įmonė arba Europos Sąjungos įmonių grupės kontroliuojančioji įmonė privalo atlyginti tik vieno eksperto darbo išlaidas.

3. Europos Sąjungos įmonei arba Europos Sąjungos įmonių grupės kontroliuojančiajai įmonei per 30 dienų nepadengus specialiojo derybų komiteto nario kelionės, sveikatos ir gyvybės draudimo, nakvynės ir pragyvenimo išlaidų, šias išlaidas per 30 dienų privalo atlyginti tas Europos Sąjungos įmonės padalinys ar ta Europos Sąjungos įmonių grupės įmonė, su kuriuo ar su kuria darbo santykiais yra ar buvo susijęs išlaidas padengti pareikalavęs specialiojo derybų komiteto narys.

4. Šio straipsnio 3 dalies nuostatos taikomos ir tais atvejais, kai Europos Sąjungos įmonės, taip pat Europos Sąjungos įmonių grupės kontroliuojančiosios įmonės buveinė yra ne Lietuvos Respublikoje, tačiau Lietuvos Respublikoje veikia Europos Sąjungos įmonės padalinys ar Lietuvos Respublikoje buveinę turi Europos Sąjungos įmonių grupės įmonė, su kuriuo ar su kuria darbo santykiais yra ar buvo susijęs specialiojo derybų komiteto narys. Įmonės padalinys ar įmonė, padengusi specialiojo derybų komiteto nario kelionės, sveikatos ir gyvybės draudimo, nakvynės ir pragyvenimo išlaidas, turi regreso teisę į Europos Sąjungos įmonę arba Europos Sąjungos įmonių grupės kontroliuojančiąją įmonę.

21 straipsnis. Specialiojo derybų komiteto kompetencija

1. Specialusis derybų komitetas turi teisę nuspręsti:

1) pradėti ar ne pradėti derybų su centrine vadovybe dėl Europos darbo tarybos sudarymo arba dėl darbuotojų informavimo ir konsultavimo tvarkos parengimo Europos Sąjungos įmonėje ar Europos Sąjungos įmonių grupėje;

2) nutraukti jau pradėtas derybas su centrine vadovybe.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti sprendimai priimami ne mažiau kaip 2/3 specialiojo derybų komiteto narių balsų dauguma. Apie priimtą sprendimą turi būti nedelsiant raštu pranešama centrinei vadovybei.

3. Priėmus sprendimą ne pradėti derybų ar jas nutraukti, naujas derybas dėl Europos darbo tarybos sudarymo ar darbuotojų informavimo ir konsultavimo tvarkos parengimo galima inicijuoti ne anksčiau kaip po dvejų metų, jeigu tik specialusis derybų komitetas su centrine vadovybe nesusitaria kitaip. Tokiais atvejais šio įstatymo nustatyta tvarka turi būti sudaromas naujos sudėties specialusis derybų komitetas.

22 straipsnis. Derybų pradžia

1. Centrinė vadovybė, gavusi specialiojo derybų komiteto pranešimą apie sprendimą pradėti derybas, per 30 dienų turi sušaukti pirmąjį specialiojo derybų komiteto ir centrinės vadovybės derybų posėdį.

2. Apie pirmojo derybų posėdžio sušaukimą ne vėliau kaip prieš 14 dienų iki posėdžio dienos turi būti raštu pranešta specialiojo derybų komiteto nariams ir Europos Sąjungos įmonės padalinių ar Europos Sąjungos įmonių grupės įmonių, kuriose dirba specialiojo derybų komiteto nariai, atitinkamai vadovui ar valdymo organui.

3. Pranešime apie derybų posėdį turi būti nurodyta:

- 1) padalinys ar įmonė, kuriame ar kurioje dirba į derybų posėdį kviečiamas (kviečiami) specialiojo derybų komiteto narys (nariai);
- 2) į derybų posėdį kviečiamo (kviečiamų) specialiojo derybų komiteto nario (narių) vardas, pavardė ir pareigos;
- 3) derybų posėdžio data, laikas ir vieta;
- 4) derybų posėdžio darbotvarkė;
- 5) specialiojo derybų komiteto nario (narių) kelionės, sveikatos, gyvybės draudimo, nakvynės ir pragyvenimo išlaidų padengimo terminai ir tvarka.

23 straipsnis. Derybų posėdžių tvarka

1. Centrinė vadovybė ir specialusis derybų komitetas susitaria dėl derybų posėdžių vedimo tvarkos, derybų posėdžių vietos ir terminų, pranešimų apie derybų posėdžius pateikimo terminų ir tvarkos, taip pat dėl pirmininkavimo ir sekretoriavimo posėdžiams tvarkos.
2. Derybų posėdžiai turi būti protokoluojami. Kiekvieno derybų posėdžio protokolą pasirašo posėdžiui pirmininkavęs asmuo ir kitos derybų šalies įgaliotas atstovas.
3. Specialusis derybų komitetas gali kviesti ekspertus, tarp kurių gali būti pripažintų kompetentingomis Europos profesinių sąjungų organizacijų atstovų, pasirinkęs juos savo nuožiūra. Ekspertai ir pripažintų kompetentingomis Europos profesinių sąjungų organizacijų atstovai specialaus derybų komiteto prašymu derybų posėdžiuose gali dalyvauti kaip patarėjai, kurių veikla yra neatlygintina.

24 straipsnis. Derybų rezultatas

1. Derybos yra užbaigiamos, kai pasiekiamas susitarimas tarp specialiojo derybų komiteto ir centrinės vadovybės dėl Europos darbo tarybos sudarymo arba dėl darbuotojų informavimo ir konsultavimo tvarkos Europos Sąjungos įmonėje ar Europos Sąjungos įmonių grupėje parengimo.
2. Susitarime dėl Europos darbo tarybos sudarymo turi būti nustatyta:
 - 1) Europos Sąjungos įmonės padaliniai ar Europos Sąjungos įmonių grupės įmonės, kuriems ar kurioms taikomas susitarimas;
 - 2) Europos darbo tarybos sudėtis, kadencijos trukmė, narių skaičius užtikrinant vienodą atstovavimą pagal ekonominės veiklos sritis, darbuotojų profesijas ir atstovavimą pagal lytį, taip pat narių pasiskirstymas skirtingose valstybėse narėse, Europos darbo tarybos sudėtis, narių skaičiaus ir pasiskirstymo skirtingose valstybėse narėse pakeitimo taisyklės, žymiai pasikeitus darbuotojų valstybėse narėse skaičiui;
 - 3) Europos darbo tarybos funkcijos, jos informavimo ir konsultavimosi su ja tvarka bei Europos darbo tarybos ir darbuotojų atstovų informavimo ir konsultavimosi su jais derinimo taisyklės, laikantis principo, kad darbuotojai informuojami ir su jais konsultuojamasi aptariama tema atitinkamu administracijos ir atstovavimo lygmeniu;
 - 4) Europos darbo tarybos posėdžių vieta, periodiškumas ir trukmė;
 - 5) Europos darbo tarybos veiklai skiriamos lėšos, suteikiamas turtas ir paslaugos;
 - 6) susitarimo įsigaliojimo data, galiojimo terminas ir susitarimo pakeitimo arba panaikinimo tvarka bei atvejai, kai dėl susitarimo turi būti deramasi iš naujo, ar naujų derybų dėl naujo susitarimo, vadovaujantis šio įstatymo trečiojo skirsnio nuostatomis, rengimo tvarka, įskaitant tuos atvejus, kai keičiama Europos Sąjungos įmonės, taip pat Europos Sąjungos įmonių grupės struktūra arba atsiranda dviejų ar daugiau galiojančių susitarimų nuostatų prieštaravimų;
 - 7) Europos darbo tarybos komiteto sudėtis, tačiau ne daugiau kaip 5 nariai, jo sudarymo tvarka, funkcijos ir darbo tvarkos taisyklės.
3. Susitarime dėl Europos darbo tarybos sudarymo gali būti reglamentuoti narystės Europos darbo taryboje pradžios ir pabaigos bei kiti klausimai, taip pat narių skyrimo ir atšaukimo sąlygos ir tvarka.
4. Susitarime dėl darbuotojų informavimo ir konsultavimo tvarkos parengimo turi būti nustatyta:
 - 1) Europos Sąjungos įmonės padaliniai ar Europos Sąjungos įmonių grupės įmonės, kuriems

taikomas susitarimas;

2) informacijos, turinčios ypač didelę įtaką darbuotojų interesams, pateikimo darbuotojų atstovams tvarka ir terminai;

3) darbuotojų atstovų teisės susitikti, siekiant aptarti jiems pateiktą informaciją, įgyvendinimo tvarka;

4) darbuotojų atstovų nuomonės ir pasiūlymų pateikimo tvarka centrinei vadovybei ar kito lygmens vadovybei;

5) darbuotojų informavimo ir konsultavimo tvarkai įgyvendinti skiriamos lėšos, suteikiamas turtas, paslaugos;

6) informavimo ir konsultavimo tvarkos taisyklės tarpvalstybinio lygmens klausimais su Europos Sąjungos įmonės padalinių arba Europos Sąjungos įmonių grupės įmonių darbuotojų atstovais;

7) susitarimo įsigaliojimo data, galiojimo terminas ir susitarimo pakeitimo tvarka bei atvejai, kai dėl susitarimo turi būti deramasi iš naujo, ar naujų derybų dėl naujo susitarimo, vadovaujantis šio įstatymo trečiojo skirsnio nuostatomis, rengimo tvarka, įskaitant tuos atvejus, kai keičiama Europos Sąjungos įmonės, taip pat Europos Sąjungos įmonių grupės struktūra arba atsiranda dviejų ar daugiau galiojančių susitarimų nuostatų prieštaravimų.

5. Derybose tarp specialiojo derybų komiteto ir centrinės vadovybės taip pat gali būti susitariama, kad Europos darbo taryba yra sudaroma ir veikia pagal šio įstatymo ketvirtojo skirsnio nuostatas, taip pat kad sudaromos kelios Europos darbo tarybos.

6. Susitarimas turi būti įformintas raštu ir pasirašytas bent dviejų centrinės vadovybės įgaliotų asmenų ir specialiojo derybų komiteto įgaliotų narių.

7. Susitarimui dėl Europos darbo tarybos sudarymo ir dėl darbuotojų informavimo ir konsultavimo tvarkos Europos Sąjungos įmonėje ar Europos Sąjungos įmonių grupėje parengimo turi pritarti specialusis derybų komitetas visų narių balsų dauguma.

KETVIRTASIS SKIRSNIS EUROPOS DARBO TARYBA (PAGAL ĮSTATYMĄ)

25 straipsnis. Europos darbo tarybos sudarymo prielaidos

Šiame skirsnyje nustatyta tvarka Europos darbo taryba turi būti sudaroma, kai:

1) specialiojo derybų komiteto ir centrinės vadovybės derybose susitariama, kad Europos darbo taryba yra sudaroma ir veikia pagal šio skirsnio nuostatas;

2) gavusi šio įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje nurodytą pareiškimą, centrinė vadovybė šešis mėnesius nepradeda derybų dėl Europos darbo tarybos sudarymo ar darbuotojų informavimo ir konsultavimo tvarkos parengimo;

3) per trejus metus nuo šio įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje nurodyto pareiškimo gavimo nepasiekiami šio įstatymo 24 straipsnyje nurodyti susitarimai.

26 straipsnis. Europos darbo tarybos sudarymas

1. Europos darbo taryba turi būti sudaryta per 60 dienų nuo šio įstatymo 25 straipsnio 2 ar 3 punktuose nurodyto termino pabaigos.

2. Nustatant Europos darbo tarybos sudėtį ir ją sudarant, *mutatis mutandis* taikomos šio įstatymo 15 straipsnio 2 dalies ir 16 straipsnio nuostatos.

27 straipsnis. Narystės Europos darbo taryboje pradžia ir pabaiga

1. Lietuvos Respublikoje veikiančio Europos Sąjungos įmonės padalinio arba buveinė turinčios Europos Sąjungos įmonės ar Europos Sąjungos įmonių grupės įmonės darbuotojas laikomas Europos darbo tarybos nariu nuo jo paskyrimo ar išrinkimo dienos.

2. Narystė Europos darbo taryboje pasibaigia:

1) nariui mirus;

2) nutrūkus nario darbo santykiams;

- 3) nariui atsistatydinus;
- 4) pasibaigus Europos darbo tarybos kadencijai;
- 5) kai narį paskyręs darbuotojų atstovas (atstovai) jį atšaukia.

3. Kai pasibaigia šio straipsnio 1 dalyje nurodyto Europos darbo tarybos nario narystė, šio įstatymo nustatyta tvarka per 30 dienų turi būti skiriamas ar renkamas naujas Europos darbo tarybos narys. Jis skiriamas ar renkamas tik iki Europos darbo tarybos kadencijos pabaigos.

4. Europos darbo tarybos nario, paskirto ar išrinkto kitose valstybėse narėse, paskyrimas vietoj atšaukto ar nesančio nario iki Europos darbo tarybos kadencijos pabaigos reglamentuojamas pagal tos valstybės narės teisės aktus ir (arba) nusistovėjusią tvarką.

28 straipsnis. Pranešimas apie Europos darbo tarybos sudėtį

1. Darbuotojų atstovas (atstovai), paskyręs (paskyrę) Europos darbo tarybos narį (narius), apie tai raštu praneša Europos Sąjungos įmonės padalinio vadovui ar Europos Sąjungos įmonių grupės įmonės valdymo organui, o šie nedelsdami praneša centrinei vadovybei Europos darbo tarybos nario vardą, pavardę, padalinio ar įmonės, kuriame ar kurioje jis dirba, pavadinimą ir jo pareigas, adresą ryšiams. Tokia pati prievolė pranešti centrinei vadovybei apie išrinktą (išrinktus) Europos darbo tarybos narį (narius) tenka visuotinį darbuotojų susirinkimą ar bendrąją įmonės padalinių ar įmonių darbuotojų delegatų konferenciją, kurioje buvo išrinktas (išrinkti) narys (nariai), sušaukusiam įmonės padalinio vadovui ar įmonės valdymo organui.

2. Apie Europos darbo tarybos nario paskyrimą turi būti pranešama pateikiant darbuotojų atstovo kompetentingos institucijos posėdžio protokolo išrašą arba darbuotojų atstovų bendro posėdžio protokolo išrašą, o apie išrinkimą pranešama pateikiant visuotinio darbuotojų susirinkimo ar įmonės darbuotojų delegatų konferencijos protokolo ir dalyvių sąrašo kopijas.

3. Centrinė vadovybė, gavusi šio straipsnio 2 dalyje nurodytus dokumentus, Europos darbo tarybos sudėtį raštu praneša visų valstybėse narėse veikiančių Europos Sąjungos įmonės padalinių vadovams ar buveines turinčių Europos Sąjungos įmonių grupės įmonių valdymo organams. Pranešime turi būti nurodyta Europos darbo tarybos narių vardai, pavardės, padalinio ar įmonės, kurioje jie dirba, pavadinimai ir jų pareigos, adresai ryšiams.

4. Centrinė vadovybė ir gavę šio straipsnio 3 dalyje nurodytą pranešimą Europos Sąjungos įmonės padalinių vadovai bei Europos Sąjungos įmonių grupės įmonių valdymo organai pranešime esančią informaciją nedelsdami pateikia įmonėje ar įmonės padalinyje veikiantiems darbuotojų atstovams.

29 straipsnis. Europos darbo tarybos kadencija

Europos darbo tarybos kadencija – ketveri metai. Kadencija pradedama skaičiuoti Europos darbo tarybai susirinkus į pirmąjį posėdį.

30 straipsnis. Europos darbo tarybos ir Europos darbo tarybos komiteto veiklos organizavimas

1. Savo pirmajame posėdyje Europos darbo taryba visų narių balsų dauguma išsirenka Europos darbo tarybos pirmininką ir jo pavaduotoją, patvirtina Europos darbo tarybos darbo reglamentą.

2. Europos darbo tarybos pirmininkas (kai jis negali atlikti šių pareigų – pirmininko pavaduotojas):

- 1) pirmininkauja Europos darbo tarybos posėdžiams;
- 2) Europos darbo tarybos darbo reglamento nustatyta tvarka atstovauja Europos darbo tarybai santykiuose su centrine vadovybe;
- 3) organizuoja Europos darbo tarybos dokumentų saugojimą ir tvarkymą;
- 4) atlieka kitas Europos darbo tarybos sprendimu jam pavestas, taip pat Europos darbo tarybos darbo reglamente nustatytas funkcijas.

3. Europos darbo tarybos komitetas, vadovaudamasis savo darbo tvarkos taisyklėmis, atsako už Europos darbo tarybos funkcijų atlikimą tarp Europos darbo tarybos posėdžių. Europos darbo

tarybos komiteto nariai turi būti iš skirtingų valstybių narių, o Europos darbo tarybos pirmininkas *ex officio* yra Europos darbo tarybos komiteto pirmininkas.

4. Savo sprendimus Europos darbo taryba priima visų narių balsų dauguma.

31 straipsnis. Europos darbo tarybos ir Europos darbo tarybos komiteto posėdžiai

1. Pirmąjį ir eilinius Europos darbo tarybos posėdžius sušaukia centrinė vadovybė.

2. Eilinis Europos darbo tarybos posėdis turi įvykti kiekvienais metais prieš prasidedant bendrajam posėdžiui su centrine vadovybe. Bendrojo posėdžio darbotvarkėje numatoma svarstyti šio įstatymo 34 straipsnio 1 dalyje nurodytą ataskaitą.

3. Europos darbo tarybos komitetas (jeigu tokio komiteto nėra – Europos darbo taryba) šio įstatymo 35 straipsnyje nustatytais atvejais taip pat turi teisę susirinkti į neeilinius posėdžius. Suderinęs posėdžio vietą ir laiką su centrine vadovybe, Europos darbo tarybos pirmininkas raštu kreipiasi į centrinę vadovybę prašydamas sušaukti tokį posėdį. Apie būsimą posėdžio vietą ir laiką centrinė vadovybė ne vėliau kaip prieš 14 dienų iki posėdžio pradžios praneša Europos darbo tarybos arba Europos darbo tarybos komiteto nariams, taip pat Europos Sąjungos įmonės, jos padalinio ar Europos Sąjungos įmonių grupės įmonės, kuriame ar kurioje dirba Europos darbo tarybos ar Europos darbo tarybos komiteto narys, atitinkamai vadovui ar valdymo organui.

4. Europos darbo tarybos ar Europos darbo tarybos komiteto posėdis negali trukti ilgiau kaip vieną dieną. Jeigu centrinė vadovybė sutinka, Europos darbo taryba ar Europos darbo tarybos komitetas gali posėdžiauti dažniau ir (arba) ilgiau.

5. Centrinė vadovybė privalo suteikti Europos darbo tarybos ar Europos darbo tarybos komiteto posėdžiams patalpas, darbo priemones, užtikrinti vertimą ir tinkamą posėdžių organizavimą.

6. Europos darbo tarybos arba Europos darbo tarybos komiteto posėdžiai yra uždari, jeigu nenusprendžiama kitaip.

7. Europos darbo tarybos arba Europos darbo tarybos komiteto posėdžiai protokoluojami. Posėdžio protokolą pasirašo posėdžio pirmininkas ir Europos darbo tarybos ar komiteto įgaliotas narys.

32 straipsnis. Ekspertų dalyvavimas

Europos darbo taryba arba Europos darbo tarybos komitetas gali kviešti ekspertus, pasirinkęs juos savo nuožiūra.

33 straipsnis. Europos darbo tarybos sudarymo ir Europos darbo tarybos ir Europos darbo tarybos komiteto veiklos išlaidos

1. Europos darbo tarybos sudarymo ir Europos darbo tarybos ar Europos darbo tarybos komiteto narių dalyvavimo tarybos ar komiteto posėdžiuose, taip pat bendruose posėdžiuose su centrine vadovybe ar šio įstatymo 35 straipsnyje nurodytuose posėdžiuose su kito lygmens vadovybe, išlaidoms padengti *mutatis mutandis* taikomos šio įstatymo 20 straipsnio 1, 3 ir 4 dalių nuostatos.

2. Jeigu Europos darbo taryba ar Europos darbo tarybos komitetas kviečiasi vieną ar kelis ekspertus ir jeigu Europos darbo taryba ir centrinė vadovybė nesusitaria dėl didesnio apmokamų ekspertų skaičiaus, Europos Sąjungos įmonė arba Europos Sąjungos įmonių grupės kontroliuojančioji įmonė privalo atlyginti tik vieno eksperto darbo išlaidas.

34 straipsnis. Reguliarusis informavimas ir konsultavimas

1. Pasibaigus kalendoriniams metams, centrinė vadovybė per tris mėnesius turi parengti ir pateikti Europos darbo tarybai metų ataskaitą apie Europos Sąjungos įmonės ar Europos Sąjungos įmonių grupės ekonominę būklę ir perspektyvas.

2. Metų ataskaitoje turi būti pateikta bent jau informacija apie Europos Sąjungos įmonės ar Europos Sąjungos įmonių grupės:

1) struktūrą;

- 2) ekonominę ir finansinę padėtį;
- 3) galimus veiklos pokyčius, įskaitant prekybos, gamybos, paslaugų masto pasikeitimus ir perspektyvas;
- 4) darbuotojų skaičių, pateikiant ir šio skaičiaus pasikeitimo priežasčių analizę;
- 5) padėtį užimtumo srityje ir jos plėtros perspektyvas;
- 6) įgyvendinamas ir numatomas įgyvendinti investicijų programas;
- 7) pagrindinius organizacinius pasikeitimus;
- 8) naujų darbo metodų ir gamybos technologijų diegimą;
- 9) numatomas įmonės, gamybos ar verslo perkėlimus į kitą vietą;
- 10) įmonių pabaigą, pertvarkymą, pirkimą ar pardavimą, taip pat įmonių padalinių ar jų esminių dalių veiklos nutraukimą ar naujų padalinių steigimą;
- 11) grupės darbuotojų atleidimus iš darbo ir numatomas priemonės šių atleidimų padariniams sušvelninti.

3. Metų ataskaita aptariama bendrame Europos darbo tarybos ir centrinės vadovybės posėdyje. Posėdis turi įvykti ne anksčiau kaip praėjus 30 dienų nuo ataskaitos pateikimo Europos darbo tarybai. Bendrasis Europos darbo tarybos ir centrinės vadovybės posėdis turi būti protokoluojamas. Posėdžio protokolą pasirašo Europos darbo tarybos ir centrinės vadovybės įgalioti asmenys.

4. Metų ataskaitą kartu su bendrojo Europos darbo tarybos ir centrinės vadovybės posėdžio protokolu centrinė vadovybė per 30 dienų privalo pateikti kito lygmens vadovybei.

35 straipsnis. Informavimas ir konsultavimas atsiradus ypatingoms aplinkybėms

1. Apie ypatingų aplinkybių atsiradimą turi būti nedelsiant raštu pranešama Europos darbo tarybos komitetui, o jeigu toks nesudarytas – Europos darbo tarybai. Ypatingomis aplinkybėmis yra laikomos aplinkybės, turinčios didelės įtakos Europos Sąjungos įmonės, jos padalinio ar Europos Sąjungos įmonių grupės įmonės darbuotojų interesams, ypač įmonės, gamybos ar verslo perkėlimas į kitą vietą, įmonės padalinio arba įmonės veiklos nutraukimas, grupės darbuotojų atleidimas iš darbo. Pareiga pranešti tenka centrinei vadovybei arba kito lygmens vadovybei, kuri turi teisę priimti savarankiškus sprendimus dėl ypatingų aplinkybių.

2. Europos darbo tarybos komitetas arba Europos darbo taryba, gavusi šio straipsnio 1 dalyje nurodytą pranešimą, gali kreiptis į centrinę vadovybę ar kito lygmens vadovybę, prašydama nedelsiant sukviesti bendrą Europos darbo tarybos komiteto (Europos darbo tarybos) ir centrinės vadovybės ar kito lygmens vadovybės posėdį, kurio metu nagrinėjama centrinės vadovybės ar kito lygmens vadovybės pateikta ataskaita dėl ypatingų aplinkybių atsiradimo. Tokio posėdžio metu pateiktos ataskaitos pagrindu Europos darbo tarybos komitetas arba Europos darbo taryba turi būti informuojama ir konsultuojamasi dėl darbuotojų interesų gynimo ar neigiamų socialinių ir ekonominių pasekmių darbuotojams švelninimo priemonių, nepažeidžiant šio įstatymo 9 ir 11 straipsniuose nustatytų reikalavimų. Europos darbo tarybos komitetas arba Europos darbo taryba per 3 dienas pareiškia nuomonę dėl posėdžio metu pateiktos ataskaitos. Europos darbo tarybos komitetas arba Europos darbo taryba prieš kiekvieną posėdį su centrine vadovybe ar kito lygmens vadovybe turi teisę susitikti nedalyvaujant centrinei vadovybei ar kito lygmens vadovybei.

3. Jeigu informavimo ir konsultavimo procedūrose dalyvauja Europos darbo tarybos komitetas, į šio straipsnio 2 dalyje nurodytą posėdį centrinė vadovybė ar kito lygmens vadovybė privalo pakviesti ir Europos darbo tarybos narius, kuriuos paskyrė ar išrinko tų Europos Sąjungos įmonės padalinių arba tų Europos Sąjungos įmonių grupės įmonių, kurios tiesiogiai susijusios su minėtomis aplinkybėmis, darbuotojai ar jų atstovai.

4. Apie bendrame centrinės vadovybės ar kito lygmens vadovybės ir Europos darbo tarybos komiteto posėdyje svarstytus klausimus ir priimtus sprendimus Europos darbo tarybos komitetas turi nedelsdamas informuoti visus Europos darbo tarybos narius, o šie – Europos Sąjungos įmonės padalinio, Europos Sąjungos įmonių grupės įmonės darbuotojų atstovus. Ta pati taisyklė taikoma ir tuo atveju, jeigu informavimo ir konsultavimo procedūrose dalyvavo Europos darbo taryba.

36 straipsnis. Darbuotojų atstovų informavimas

1. Europos darbo taryba, Europos darbo tarybos komitetas apie savo veiklą ir informavimo bei konsultavimo rezultatus ne rečiau kaip kartą per metus turi informuoti Europos Sąjungos įmonės padalinių arba Europos Sąjungos įmonių grupės įmonių darbuotojų atstovus, o jeigu tokių nėra – darbuotojus.

2. Europos darbo taryba gali įpareigoti savo narį šio straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją pateikti tam tikros Europos Sąjungos įmonės padalinio arba Europos Sąjungos įmonių grupės įmonės darbuotojų atstovams ar tiesiogiai darbuotojams valstybėje narėje.

37 straipsnis. Europos darbo tarybos veiklos pabaiga

1. Savo funkcijas Europos darbo taryba atlieka iki kadencijos pabaigos.

2. Pasibaigus Europos darbo tarybos kadencijai, Europos darbo taryba narių balsų dauguma gali nuspręsti pradėti derybas su centrine vadovybe, kurių metu gali būti pasiektas šio įstatymo 24 straipsnyje nurodytas susitarimas, arba nuspręsti sudaryti Europos darbo tarybą vadovaujantis šio įstatymo ketvirtojo skirsnio nuostatomis. Tokiu atveju Europos darbo taryba įgyja visas specialiojo derybų komiteto teises ir pareigas, o jos kadencija pratęsiama derybų su centrine vadovybe laikotarpiui.

3. Jeigu centrinė vadovybė per šešis mėnesius nuo šio straipsnio 2 dalyje nurodyto Europos darbo tarybos sprendimo pranešimo gavimo nepradedą derybų arba per trejus metus nuo šio pranešimo gavimo nepasiekia susitarimo, šio skirsnio nustatyta tvarka turi būti sudaroma nauja Europos darbo taryba.

**PENKTASIS SKIRSNIS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

38 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo pažeidimus

Šį įstatymą pažeidę asmenys, nepriklausomai nuo to, ar centrinė vadovybė yra Lietuvos Respublikoje, ar kitoje valstybėje narėje, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ROLANDAS PAKSAS

Lietuvos Respublikos
2011 m. birželio 22 d. įstatymo Nr. XI-1507
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2009 m. gegužės 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/38/EB dėl Europos darbo tarybos steigimo arba Bendrijos mastu veikiančių įmonių ir Bendrijos mastu veikiančių įmonių grupių darbuotojų informavimo bei konsultavimosi su jais tvarkos nustatymo (OL 2009 L 122, p. 28–44).

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-1507](#), 2011-06-22, Žin., 2011, Nr. 86-4149 (2011-07-13), i. k. 1111010ISTA0XI-1507
Lietuvos Respublikos Europos darbo tarybų įstatymo pakeitimo įstatymas